

ریاست جمهوری
سازمان بهار به با مواد محذ
در تحقیقات و آموزش

عنوان پژوهش :

ارزیابی میزان اثربخشی خدمات درمانی مراکز ماده ۱۶
در سطح کشور - مطالعه ملی

مجری :

دکتر مینو محرز

تهران ۱۳۹۴

عنوان: ارزیابی میزان اثربخشی خدمات درمانی مراکز ماده ۱۶ در سطح کشور - مطالعه ملی
مسئول کمیته راهبری تدوین و تلخیص: حمید رضا صرامی
مجری طرح و گروه تلخیص: مینو محرز (مجری)، حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی فر
همکاران گروه تلخیص: مجید قربانی، الهام حمزه زاده توفیقی
ناظر علمی تلخیص: مظفر صادقی
ویراستار تلخیص: محمود نجفی

همکاران ناظر علمی تلخیص: محمود مینویی، سید فرید مصباحی
به سفارش: دفتر تحقیقات و آموزش دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری
شماره: ۰۹۲۰۶۱۰۸۴۴۰ (لیتوگرافی، چاپ و صحافی):
وبت: چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۶ شمارهگان: ۳۰۰۰ نسخه شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۱۸۲-۲-۸

مرکز: مینو، ۱۳۲۴ -	برشته:
ارزیابی میزان اثربخشی خدمات درمانی مراکز ماده ۱۶ در سطح کشور: مطالعه ملی / مجری طرح و گروه تلخیص مینو محرز (مجری)، حمیدرضا صرامی، محمدعلی محمدی فر؛ [به سفارش] ستاد مبارزه با مواد مخدر، دفتر تحقیقات و آموزش؛ مسئول کمیته راهبری تدوین و تلخیص حمیدرضا صرامی.	عنوان و سردر:
تهران: دبیرخانه، درون، ۱۳۹۶.	مشخصات نشر:
۵ ص. اول.	مشخصات ظاهری:
۹۷۸-۶۰۰-۹۸۱۸۲-۲-۸	شابک:
فیفا	وضعیت فهرست نویسی:
معتادان به مواد مخدر - ایران - بیماری‌ها - پیشگیری	موضوع:
Drug addicts -- Iran -- Diseases -- Prevention	موضوع:
معتادان به مواد مخدر - ایران - بررسی‌های	موضوع:
Drug addicts -- Iran -- Case studies	موضوع:
معتادان به مواد مخدر - ایران - بررسی‌های	موضوع:
Drug addicts -- Iran -- Rehabilitation -- Case studies	موضوع:
صرامی، حمیدرضا	شناسه افزوده:
محمدی فر، محمدعلی، ۱۳۵۳ -	شناسه افزوده:
ستاد مبارزه با مواد مخدر. دفتر تحقیقات و آموزش	شناسه افزوده:
۱۳۹۶ م ۳ الف ۹ / ۰ HV۵۸۴۰	رده بندی کنگره:
۳۶۲/۲۹۳۰۹۵۵	رده بندی دیویی:
۴۹۲۴۱۳۷	شماره کتابشناسی ملی:

نشانی: تهران، بلوار اشرفی اصفهانی، بالاتر از میدان پونک، جنب مجتمع فرهنگی تفریحی هوپزه،
 پلاک ۲۰ ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری (دفتر تحقیقات و آموزش).
تلفن: ۴۷۳۶۱۷۰۱، صندوق پستی: ۱۴۶۹۹۱۵۸۳۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	سخن اول
۸	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۲	پیشینه تحقیق
۲۲	روش تحقیق
۲۲	جامعه، نمونه، روش نمونه‌گیری
۲۳	ابزار
۲۴	روند اجرا و شاخص‌های ارزیابی
۲۸	یافته‌ها
۴۶	بحث و نتیجه‌گیری

مواد مخدر و روان گردان ها به عنوان یک سیستم هوشمند، فعال، پویا، خلاق و داینامیک با عمر بیش از شش هزار سال، ضمن نشانه روی مستمر میکروسیستم اجتماعی (خانواده)، مزو سیستم اجتماعی (مدارس، دانشگاه ها و محیط های کاری) و ماکرو سیستم اجتماعی (محل های شهری و روستایی)، با جذب مشتریان جدید، به دنبال استمرار حیات خود بوده، به گونه ای که افراد را در سنین مختلف، مشاغل، جنسیت، تأهل و مجرد، تحصیلات متفاوت، شهری و روستایی و با دلایل گوناگون به سمت خود جذب می نماید. این سیستم در آستانه ی هزاره سوم، با افزایش اندازه و حجم تهدید، نسبت به تولید انواع مواد مخدر، مواد محرک، مواد توهم زا و مواد استنشاقی با قدرت ورزیده تا به تواند ضمن کسب سود نامشروع، هم زمان نسبت به انهدام و قتل م نوجوانان و جوانان اقدام نماید. پیچیدگی و ابهام این سیستم، آینده نگری آن را با مکل و مجهول سازد. لیکن با نیم نگاهی به گذشته این پدیده، می توان آینده احتمالی اعتیاد و افزایش میزان مصرف مواد و قاچاق آن، تغییر الگو و نوع مواد مصرفی با وسعت دامنه و نوع آن ها، کاهش سن، افزایش ورود زنان و افراد تحصیل کرده و مشاغل به جرگه مصرف کنندگان مواد، گسترش کشت و تولید مواد در کشور افغانستان، احتمال کشت خشخاش در سایه ی بانه و افزایش تقاضا در کشورمان، کاهش مانایی در درمان اعتیاد و افزایش بازگشت آنان به چرخه اعتیاد، جستجو کرد. به منظور مدیریت صحیح امر مبارزه در ابع سخت افزاری (مبارزه با عرضه) و نرم افزاری (کاهش تقاضا)، نیازمند علم سازمان یافته، اعمال نگاه سیستمی و همه جانبه نگر به جای روش های خطی - جزیره ای و هیجانی، تقویت نقش برنامه ریزی و ارزشیابی مستمر فعالیت ها به منظور سنجش میزان اثر بخشی برنامه می باشیم. با توجه به قرار گرفتن اعتیاد به عنوان اولین اولویت آسیب های اجتماعی کشور، باید مبادا با افزایش حساسیت، دغدغه، نقش آفرینی و مشارکت کلیه اساتید و صاحب نظران در عرصه جهاد مقدس مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها، شاهد تقویت و شکست خوردن برنامه های پیشگیری وضعی، پیشگیری فرهنگی و اجتماعی، درمان و کاهش آسیب اعتیاد، به بالاترین سطح شواهد و استاندارد سازی آنها در سطح کشور باشیم تا موجباً ضربه زدن به استراتژی های سیستم مواد مخدر و روان گردان ها فراهم شود.

حمید صرامی

مشاور دبیرکل و مدیرکل دفتر تحقیقات و آموزش

ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری